

Öt ország az USA-monopóliumok ellen

Az Andok országainak közös piaca

Peru fővárosában, Limában az elmúlt év végén gyakran ülésezett az Andok országaiából 1967-ben alakult *andoki közös piac* tanácskozó testülete. A gyakori tanácskozások oka annak a javaslattervezetnek a megvitatása volt, amely az integrációba tömörült öt ország — Bolívia, Chile, Ecuador, Kolumbia és Peru — *egységes gazdaságpolitikájának* kidolgozását célozza. Ez a gazdaságpolitika *elsősorban az amerikai monopóliumok terjeszkedése ellen irányulna*, megakadályozná a tőkebeáramlást és védelmezné az öt ország gazdasági érdekeit az amerikai monopóliumokkal szemben.

Mintegy tíz évvel ezelőtt, 1960 februárjában hét latin-amerikai ország képviselője, hosszas előkészítő tárgyalások után, aláírta a montevidói szerződést, s ezzel létrejött napjaink legnagyobb latin-amerikai gazdasági tömörülése, a LAFTA. A szervezet megalakulása elősegítette a tagországok közötti kereskedelem fejlődését. Az övezeten belüli import 1962-től 1968-ig több mint kétszeresére, a kivülről országokból származó behozatal pedig csak 25 százalékkal emelkedett. Az integráció azonban az eredmények ellenére sem vált a tagok számára kölcsönösen előnyössé, az egymás közötti kereskedelem ugyanis az iparilag fejlettebbek (például Argentína, Mexikó, Paraguay) általánosan jelentős aktívummal rendelkeztek, míg mások (Chile, Brazília, Peru) krónikusan eladósodtak.

Új tömörülés

Az okokat kutatva, kiderült, hogy a szerződésnek az iparilag fejletlenebb országokat védő intézkedései *nem elég hatékonyak*.

Ezért a 60-as évek közepén kisebb regionális gazdasági csoportosulások alakultak ki a LAFTA-n belül, olyan országokból, amelyek gazdasági fejlettsége nagyjából azonos szinten állt, tehát együttműködésük több eredményt ígért. Így jött létre 1967-ben az úgynevezett *andoki közös piac*. Bolívia, Chile, Ecuador, Kolumbia és Peru részvételével. Az alapító egyezmény célkitűzése az volt, hogy fokozatosan megszüntesse a tagállamok közötti kereskedelmi korlátozásokat, és két lépéssel — 1975-ig, majd 1980-ig — *közös külső vámtarifát* hozzon létre.

Ezen az úton fontos mozzanatnak tekinthető, hogy az öt tagállam közül három (Peru, Kolumbia és Chile) 1971. január elsejétől 4000 termékre az egymás közötti kereskedelmi forgalomban már nem vet ki vámot. Az új integrációs szervezet 4,5 millió négyzetkilométer területet fog össze, hozzávetőleg 50 millió lakossal.

A haladó rendszerű Chile, Bolívia és Peru már ezelőtt külön-külön is megpróbált véget vetni az idegen monopóliumok terjeszkedésének, s szabályozni igyekezett a profitkiáramlást. Peruban 1968 óta *államosították a kőolajipart, az élelmiszeripar nagy részét és a rézbányászatot*. Állami monopóliumnak nyilvánították a föld mélyének kincseit, a hallisztermelést, az érc-

feldolgozást és az ércök külkereskedelmét. Ezenkívül földreformot is hajtottak végre. Chilében állami tulajdonba került a *cu-koripar, a legjelentősebb magánbankok, a textilipar és több nagy bányavállalat*. Bolíviában pedig, ahol az *őnbányák* 1952 óta állami kezelésben vannak, mostanában állították üzembe az ország első jelentős öntőműjét.

Szemben az óriással

A társult országok nem kis feladat előtt állnak. Olyan óriással kell szembeállniuk, mint az Egyesült Államok, amely már több mint száz éve kezében tartja a dél-amerikai kontinens gazdaságát. Az USA évről évre hatalmas profitot — 1961 és 1967 között 12 milliárd dollárt — vitt haza erről a gazdag, de a kizsákmányolás miatt nehéz körülmények között élő földrészről. Kétségtelen, hogy ha több ország közösen száll szembe a külföldi monopóliumokkal, nagyobb a siker lehetősége. Természetesen az önálló nemzetgazdaságok megteremtése nem megy egyik napról a másikra, hosszú, nehézségekkel teli gazdasági harcot kell vívni érte. A folyamat azonban megindult; az ötök képviselőinek perui ülése decemberben olyan javaslat-tervezetről tárgyalt, majd fogadott el január elején, amely sikeres megvalósítás esetén véget vet a *külföldi, elsősorban az amerikai monopóliumok tisztességtelen előnyeinek*.

A tagországok a kontinens történetében egyedülálló korlátozásokat helyeznek kilátásba a külföldi nagy monopóliumokkal szemben. Minden külföldi vállalatnak be kell jegyeznie magát az integráció céglistájára, és *társulnia kell a fogadó ország tőkéjével*. A holdingvállalatok nagy részét át kell adni a nemzeti tőkének. Nagy jelentőségű az elfogadott határozatnak a pontja, amely szerint a külföldi cégeket a jövőben *kirekesztik az új bank-, közlekedési és szolgáltatási beruházásokból*.

Technikaiport

Az öt állam értekezletének záróokmánya foglalkozik a *fejlett technika importálásával* is. Eddig a nyugati cégek csak az a feltétellel voltak hajlandók szabadalmakat és know-how-t eladni a latin-amerikai országoknak, ha az így előállított termékeket *kizárólag a licenccel eladó országban hozzák forgalomba*, másutt tehát nem teremtnek konkurenciát. A limai javaslat ezt a korlátozást is *el akarja törölni*. A határozat legérdekesebb része a következő: „A külföldi vállalatok az egyes országok törvényei által előírt kártérítéssel *kiszajátíthatók*, ha ez a társadalomnak hasznos.”

Az elkövetkező hónapok, évek fogják eldönteni, hogy sikeres volt-e az öt Andok vidéki ország közös akciója gazdasági függetlensége megőrzésére, vagy pedig továbbra is az USA gazdaságának kiszolgálói lesznek.

G. Gy.—L. F.

Talpraállás a „kulturális forradalom” után

Gyorsabban fejlődik Kína gazdasága

Baracs Dénes pekingi jelentése.

Kína kitűnő gazdasági évet zárt 1970-ben és bármiképpen értékelik is a most véget ért harmadik ötéves tervet, a kínaiak jó *perspektívákkal* láthatnak a negyedik ötéves gazdasági periódusnak.

A harmadik ötéves terv teljesítésének adatait sohasem tették közzé. A *kulturális forradalom* 1967–68-ban komoly kiesést okozott és 1969 volt az első kiegyensúlyozottabb év az ipari talpraállásban. Tavaly az ipar fellendült, s ez tükröződött a mezőgazdaság további fejlődésében is.

A kínai vezetés hivatalos szemlélete szerint a *mezőgazdaság az alap- és az ipar a vezető tényező*, ami kifejezi, hogy a több mint 700 millió, döntően paraszti lakosságú országban mindmáig *kulcszerepe van a mezőgazdaságnak*, s csak a mezőgazdasági termelés bővítésével lehet az egész ország gazdaságát fejleszteni. Tavaly a mezőgazdaság rekordévet zárt. Hivatalos közlések szerint *gabonából* mind az össztétel, mind a hektáronkénti termésátlag felülmúlta a korábbi csúcst. A *gyapottermés* — amely a 700 millió lakosság öltöztetéséhez a legfontosabb alapanyagot szolgáltatja — az északi tartományokban 10–20 százalékkal nőtt, de délen valamivel *gyengébb* volt. Sikerről számol be a hivatalos jelentés az *állattenyésztésben*, az *öntözött területek kiterjesztésében*, az *erdősítésben*, az *ipari növénytermesztésben* és a *mezőgazdaság más ágáiban* is.

Az ipari termelésben újra érvényesült a *„két lábón járás”* elve, vagyis a *kis- és*

nagyüzemek egyidejű fejlesztésének politikája. Úgy tűnt, hogy ezáltal a kisüzemek tették a nagyobb lépést. 1970-ben *kilencszáz annyi szénbánya nyílt*, mint 1965-ben, s a *kis vegyüzemek* részesedése az ország műtrágyatermelésében az 1965. évi 12-ről 40 százalékra *emelkedett*.

A pekingi megfigyelő megállapíthatja, hogy az *áruellátás* — mind az iparcikkekben, mind pedig a zöldség- és gyümölcsből — *olyan gyors és a választék a kínai ember számára gazdag*.

HORIZONT · HORIZONT · HORIZONT

A Közös Piac és Ausztria tárgyalásai

Brüsszelben tájékoztató megbeszélések kezdődtek a *Közös Piac* tagállamai és Ausztria közötti kapcsolatokról. A megbeszélés alapján arra számítanak, hogy egy márciusban tartandó második találkozóon befejezhető a kérdések megtárgyalása. A konzultációra a *Közös Piac* tagállamai és az EFTA hat olyan tagállama között került sor, amelyek *nem szándékoznak csatlakozni a Közös Piac*hoz, de számukra *Nagy-Britannia közös piaci tagsága új helyzetet teremtene*.

Híd a japán szigetek között

Az idén megkezdődik a *négy nagy japán szigetet összekötő terv megvalósítása*. Az elképzelések szerint *Hokkaidót,*

Horst Sille miniszter Budapesten

Aláírják a magyar—NDK hosszú lejáratú árucserre-forgalmi egyezményt

Horst Sillének, az NDK kül gazdasági miniszterének vezetésével szerdán *küldöttség* érkezett Budapestre. A delegáció tagja *Gerhard Nitzschke* miniszterhelyettes és a kül gazdasági minisztérium több vezető beosztású munkatársa.

A látogatás célja, hogy *aláírják az 1971–75. évekre szóló új, hosszú lejáratú árucserre-forgalmi egyezményt, és a két ország 1971. évi forgalmát szabályozó, a múlt év decemberében már parafált jegyzőkönyvét*.

A delegációt a Ferihegyi repülőtérén *dr. Bíró József* külkereskedelmi miniszter és *Tordai Jenő* külkereskedelmi miniszterhelyettes fogadta. Ott volt *dr. Herbert Plaschke*, a Német Demokratikus Köztársaság budapesti nagykövete.

A magyar és az NDK gazdasági tárgyalások szerdán délután megkezdődtek a *Külkereskedelmi Minisztériumban*. Az NDK kül gazdasági minisztere magyar partnerével, *dr. Bíró Józseffel* együtt *már a harmadik hosszú lejáratú, ötéves kereskedelmi egyezményt írja alá*. Az új szerződés előkészítésekor áttekintették, miként teljesült a most zárult *öt éves tervidőszakra vonatkozó megállapodás*, hogyan fejlődtek a két ország gazdasági kapcsolatai. Megállapították, hogy *a két ország második hosszú lejáratú árucserre-forgalmi megállapodása mind Magyarországon, mind az NDK-ban hozzá-*

járult a népgazdasági tervek megvalósításához. Az elmúlt években a magyar—NDK kereskedelem évente átlagosan 13 százalékkal *emelkedett*.

Az éves jegyzőkönyvek rendszeresen *lényegesen nagyobb forgalmat* jelöltek meg, mint a hosszú lejáratú szerződés előirányzatai, s így az előzetes adatok szerint az 1970-es forgalom *csaknem 40 százalékkal haladta meg a tervezettet*.

Fogadás

Dr. Herbert Plaschke, a Német Demokratikus Köztársaság budapesti nagykövete szerdán este fogadást adott a magyar—NDK hosszú lejáratú árucserre-forgalmi egyezmény aláírására a *Horst Sille* kül gazdasági miniszter vezetésével Magyarországra érkezett delegáció tiszteletére. A szívélyes, baráti légkörben lezajlott fogadáson részt vett *dr. Bíró József* külkereskedelmi miniszter, *Baczoni Jenő*, a miniszter első helyettese, *Tordai Jenő* külkereskedelmi miniszterhelyettes, *Káplár József*, az MSZMP Központi Bizottsága gazdaságpolitikai osztályának helyettes vezetője, a magyar—NDK gazdasági kapcsolatok fejlesztésében érdekelt gazdasági tárcák, intézmények és vállalatok több vezetője.

A tovább fejlődött szabályozókhoz igazodva

Módosult a vállalatok és a szövetkezetek adózása

A köz gazdasági szabályozó rendszer továbbfejlesztéséhez igazodva, a *pénzügyminiszter most a vállalatok és szövetkezetek adózásának, befizetések mechanizmusát is módosította*. A rendelet kapcsolódik a befizetések új formáihoz, ezenkívül arról intézkedik, hogy a vállalatok, szövetkezetek *ezentúl folyamatosabban fizessék be az államnak járó összegeket*. Ugyanakkor az állam is *egyenletesebben folyósítja a különféle árkiegészítéseket*, az állami visszatérítéseket, így valamennyi szerv *jobbán gazdálkodhat anyagi eszközeivel*.

A vállalatok — mint ismeretes — az ediginél *jobbán kímélhetik részesedési alapjukat, ha a létszám növelése helyett a*

meglévő dolgozók átlagbérért növelik, mert az átlagbérfejlesztést a költségek között számolhatják el, a részesedési alaphoz csupán kedvezményes és progresszív adót kell fizetniük. A rendelkezés szerint *a bérfejlesztési befizetésekkel a vállalatoknak nem szabad megvárniuk az év végét, hanem év közben, a negyedéves adatok alapján előleget kell fizetniük*.

1971. január elsején vezették be a *helyi tanácsokat megillető városi és községi hozzájárulást*, amely a korábbi kommunális adót váltotta fel. A rendelet értelmében e hozzájárulás összegét mindig az előző év azonos negyedévének nyeresége után, havonta kell befizetni.

Hatékonyabb áruforgalom, önállóbb gazdálkodás

Megalakult a Budapesti Közért Vállalat

Néhány napja *új szervezetben dolgozik a fővárosi élelmiszer-kereskedelmi hálózat*. Megszűnt az I—XII. kerületi Közért, más, korábban önálló kerületi Közért-vállalatokat összevontak, s *17 fővárosi ABC és élelmiszer-áruházból Budapesti Közért Vállalat néven új önálló vállalat alakult*. Megváltozott a vállalatok neve; ezentúl a kerületi számok helyett belvárosi, újpesti, óbudai, kőbányai, angyalföldi stb. elnevezéssel találkoznak majd a vásárlók.

Az átszervezés után a tíz kerületi nagyvállalatnál, koncentráltabb a fejlesztési

alap, *mód nyílik önállóbb gazdálkodásra, közvetlen árubeszerzésre, nagyobb készletezésre*. Az új, területi vállalatok — amennyiben anyagi erejük lesz hozzá, és gazdaságosnak látják — minden további nélkül *üzletet nyithatnak bármelyik kerületben*.

A kerületi kötöttségek feloldása, valamint az új, Budapesti Közért Vállalat léte alapot teremtett arra, hogy a *Közért-hálózat*on belül is *kialakuljon a verseny*, amitől a lakosság ellátásának, az élelmiszer-kereskedelem munkájának javítását várják az irányító, felügyeleti szervek.

Drágább a hagyma, a káposzta

Zavartalan a zöldség- és a gyümölczellátás

Bár a szállítás némileg akadozik — a tehergépkocsik a szokottnál lassabban közlekednek a behavazott utakon —, az *áruellátásról mégis megnyugtató információt adhattak a Zöldség és Gyümölcs-kereskedelmi Egyesülésnél*. A tagvállalatokat felkészülten találta a tél: a fedett

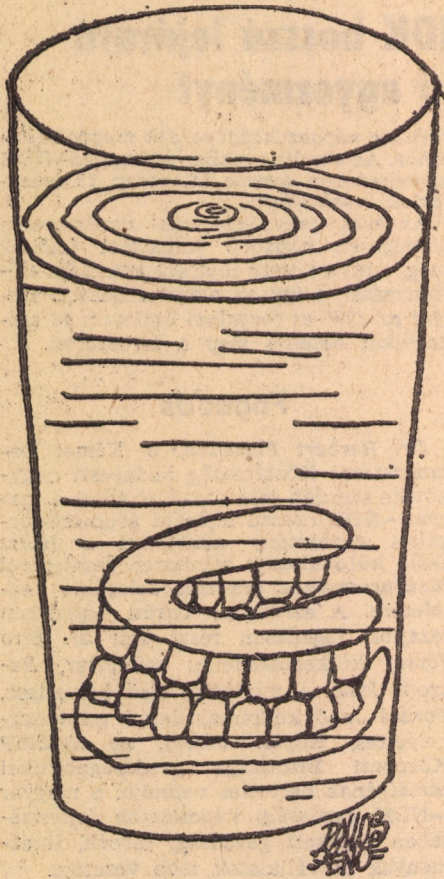
tárolókban *bőséges készletek állnak rendelkezésre*, sőt a prizmákat jó ideig még meg sem kell bontani.

A fővárosban és a megyei központokban képesek a belső tárolókból kielégíteni a fogyasztók igényeit. Budapesten elsősorban a Nagyvásártelepen, továbbá a különböző raktárakban felhalmozott *burgonya-, hagyma-, zöldség- és déli-gyümölcs-készletből a jelenleginél nagyobb havazás esetén is elegendő jut a boltokba*.

A szállítványok egész napon át folyamatosan érkeznek az üzlethálózatba. A hét elején Romániából több vagon *paradicsom, Jugoszláviából pedig kisebb tétel szőlőszőlőtényér* érkezett a Zöldért üzlethálózatába.

Kedden a *Zöldértnél új fogyasztói árak léptek életbe*, amelyek kialakításánál számításba vették a raktározási költségeket és a tárolással járó veszteségek fedezetét is, ügyelve arra, hogy minél kevesebbet hárítsanak ebből a fogyasztókra. Ennek megfelelően keddtől a *hagyma kilogrammját 5,20 forintért árusították a Zöldértnél, a káposztafélét, a zeller és a cékla ára kilogrammonként 60—80 fillérrel emelkedett, s némileg magasabb lett az alma ára is, minőségétől függően kilogrammonként 40 fillér és 1 forint közötti *összeggel*.*

SZEMÉLYLEÍRÁS

Biggs, az angol vonatrabló.
(Dallos Jenő karikatúrája)

A GYILKOS A HÁZBAN VAN című új magyar bűnügyi film díszbemutatóját Tatabányán rendezték meg tegnap este. Az ünnepi bemutatót részt vett a film egyik szereplője, Stanislaw Mikulski, a népszerű lengyel filmszínész, akit meleg szeretettel köszöntött a közönség.

Z. GÁCS GYÖRGY FÉNYMOBILJAINAK kiállítását az Iparművészeti Múzeumban január 10-ig meghosszabbították.

TÖBB MINT HATVAN, VESZÉLYEZTETETT környezetben élt gyermek talált megfelelő otthonra kispesti családoknál, mondották a XIX. kerületi Tanács Végrehajtó Bizottságánál. Tovább bővítik a kerületben a nevelőszülői hálozatot.

ELETVESZÉLYESEN MEGSÉRÜLT Bokros Béla villanyszerelő 4 hónapos kislgyereke Gyermelyen, amikor, valószínűleg műszaki hiba miatt, kigyulladt az olajkályhája, és a tűz áterjedt a szobaberendezésre. Az égő lakásból a kislít az apa mentette ki. A két szoba berendezése elégett.

Egyévi és kéthónapi szabadságvesztés gázolásért

A KRESZ egyértelműen kötelezi a járművezetőket arra, hogy a járdaszívet és a járda közötti részen a gyalogosoknak megadják az áthaladási elsőbbséget; továbbá, hogy idős ember láttán fokozott óvatossággal vezessenek. Ezeknek a biztonsági előírásoknak megszegése súlyos következménnyel járhat. A múlt év június 12-én reggel hét óra előtt a budapesti XIX. kerületi Ady Endre úton, a Vörös Október utca közelében levő villamosmezőnél a járdaszívet felől a járdára felé tartott László József 88 éves budapesti lakos. Habi László 19 éves elektroműszerész motorkefépárral közlekedett a járdaszívet felé. Az idős gyalogost észrevéve kurtjelzést adott, fékezett, mégis elütötte. László Józsefet csipőzülleti ficammal szállították kórházba. Az idős beteg a szakszerű kezeléssel ellentétben tüdőgyulladást kapott, és július 3-án meghalt.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság dr. Nagyfejő József tanácsa Habi Lászlót kedden foglalkozási körében elkövetett, halált okozó gondatlan veszélyeztetés miatt egyévi és kéthónapi szabadságvesztésre, valamint a gépjárművezetéstől kétévi eltiltásra ítélte. A büntetés kiszabásánál a bíróság enyhítő körülményként értékelte a dr. Takácsy László és dr. Bakonyi Ferenc igazságügyi orvosszakértők szakvéleményét. E szerint a László Józsefhez hasonló sérülést fiatal, egészséges emberről — gyakorlatilag — sosem jár halálos következménnyel. A szövődmenyként jelentkező tüdőgyulladás keletkezéséhez jelentékeny mértékben járult,

Párás, ködös idő

A várható időjárás ma estig: Időnként felszakadozó felhőzet, már csak egy-két helyen kisebb havazás. Párás, többfelé ködös idő. Mérsékelt északi, északkeleti szél. A legmagasabb nappali hőmérséklet mínusz 2—minusz 7 fok között.

A Duna vízálása tegnap Budapestnél 172 centiméter volt.

„Díszkísérettel” utazott az óriás transzformátor

Csaknem húsznapos út után valóságos karavánkísérettel megérkezett Olaszországból a Villamosenergia Ipari Kutató Intézet zárlati transzformátora. Segítségével vizsgálni lehet, hogy a zárlati áramot a transzformátorok, gyűjtősínnek és különböző szerelvények hogyan viselik el.

Az összeszerelést mintegy 80 tonnányi berendezést december 17-én rakták fel egy szállítóokocsira és két kamionra az olaszországi Monseliceben. A szállítmány előtt — amellyel csak nappal lehetett közlekedni — egy sárga lámpás személygépkocsi, egy rendőrautó, vagy több motoros rendőr és egy vontató haladt, s a szakemberek személygépkocsijai és a szállítmányt biztosító rendőrök követték. A lassan mozgó és széles szállítmány természetesen akadályozta a forgalmat, olykor

kilométernyi hosszú autókavarnál haladt mögötte. Ezért gyakran félreállt a menet, utat engedve a többi gépkocsinak.

Jugoszláviában többször 15—18 százalékos emelkedőkön kellett áthaladni, ilyenkor két jugoszláv vontatóval bővült a menet. Újabb erőpróbát jelentett a megindult havazás, amely miatt többször órákig álltak. A szállítmány december 26-án érkezett a magyar határra, de a hóakadályok miatt csak január 4-én indulhatott el a kocsi a főváros felé.

A zárlati transzformátort a jövő héten emelik le a szállítóokocsiról a Villamosenergia Ipari Kutató Intézet 100 tonnás állódarujával a pestújhelyi Cservenka Miklós utcában. A berendezést egy hónapig szerelik, és tavasszal helyezik üzembe.

MAGYAR KÖZGAZDÁSZ-KÜLDÖTT-SÉG utazott Varsóba, ahol január 7—9. között tartják a Lengyel Közgazdasági Társaság kongresszusát. A kongresszuson a Magyar Közgazdasági Társaságot delegáció képviseli, dr. Nyilas József alelnöknek, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem tanszékvezető egyetemi tanárának vezetésével.

A NEMZETI SZÍNHÁZ IGAZGATÓSÁGA közli, hogy a kladot januári műsorszól eltérően, Bessenyei Ferenc betegsége miatt, január 8-án, pénteken az Ivanov helyett A félszemű, 12-én, kedden az Ivanov helyett A félszemű és 21-én, csütörtökön a Bánk bán helyett az Ivanov kerül színre. A Katona József Színházban január 21-én, csütörtökön a Mindent a kertbe helyett az Álszentek összekülvését, 24-én, vasárnap este a Stuart Mária helyett a Varsói melódiát játsszák.

PÉCS KORZÓJAINAK SZENZÁCIÓJA a pórázon sétáló, 7 éves szelidített vidra, amelyet a Mecseki Állatkert állatnevelője, Alpári Alfrédné idomított. A vidra a legvérengzőbb hazai ragadozó állatok közé tartozik, nehezen szelidíthető.

A VÁRTNÁL JOBBAN SIKERÜLT a libegő téli premijere. Az elmúlt napokban több mint hétezer libegtek a János-hegyre röplizni és sielni.

HUSZONKILENC EMBER VESZTETTE ÉLETÉT a Malajziai Államszövetség nyolc államát sújtó óriási árvízben. A jelentések szerint a Klang folyó fokozatosan visszatért medrébe, s a veszély elhárult. Kuala Lumpurban az élet lassan visszatér a normális kerékvágásba, azonban még hiányzik az ivóvíz és az áramszolgáltatás.

SZAKOSÍTOTT TEHENÉSZETI TELEPET adtak át tegnap rendeltetésének a Hajdú megyei pocsaji Dózsa Termelőszövetkezetben. Több mint 18 millió forintba került.

KIGYULLADT ÉS LEEGETT tegnap délelőtt Salgótarjánban a Nógrád megyei Vegyipari Vállalat járműjavító és szervizműhelye. Tűzoltás és mentés közben Kuti József somoskőfalui lakos súlyos, de nem életveszélyes gázmergezést szenvedett. A megvel kórház intenzív terápiás osztályán ápolják. Az anyagi kár mintegy kétszázezer forint.

hogy a vérkeringési zavarokban is szenvedő idős embert huzamos ideig fekvőbetegként kellett ápolni.

Itélethirdetés után mind a vádhatóság képviselője, mind az elítélt és védője háromnapos gondolkodási időt kért.

Mindenki a saját háza előtt söpörjön

Az esztendő második munkanapján arra serkentem, hogy nyugtalan vagyok. Néztem a kezemügyében levő órat: szofjorész-káló számlapja hajnali negyed négyet mutatott. Hát ez elég különös, szögeztetem le, majd szinte csak utólag konstataáltam, hogy szisztemet egyet, míg a karórárt visszatettem a helyére. Mintha a vállamtól le a lábam ujjáig végignyilatott volna bennem valami éles fájdalom. Félálomban is rájöttem: hát persze, izomlázam van!

Tegnap, az év első munkanapján a havat se pertem. Mit, hogy sepertem, lapátoltam is. Ráment szabadságom első délelőtti. De eszembe se jutott sajnálkozni magamon, sőt! Rég ütöttem le a trógepbillentyűt olyan büszke megindulással, mint mikor az első lapát havat röpittem a járdáról az úttestre. Főlényes szakmai biztonsággal!

Aztán, úgy a századik lapát „táján” kezdtek nemtetésüknek kifejezést adni az újságírókhoz elegendő pacstírtázmok. No, csak ezen a holtponton legyek túl — szoritottam össze a számam. Szégyen lett volna, ha az első görcsökre megadom magam, s úgy talál a sógo-

HARMINCNYOLC DIMITROVGRÁDI FIATAL tegnap Kazincbarcikára látogatott a városi KISZ-bizottság meghívására. Megtekintik a Borsodi Vegyi Kombinátot, a hőerőművet és az Egressy Béni Művelődési Otthont.

MAROSÁN JÓZSEF nyugdíjas rendőr ezredesnek, a Szocialista Hazáért Erdemrend tulajdonosának búcsúztatása január 12-én, kedden délután 2 órakor lesz a Farkasréti temetőben.

DUNAÚJVÁROSI PANELOKBÓL SZERELTÉK ÖSSZE Komló új tizemeletes házát. Tegnap adták át a lakóknak. A központi fűtéssel ellátott épületben 84 család kapott kényelmes otthont.

JÚJUN HAZA, FELESÉGE HALOTT, táviratolta férjének Alosy Drzewicki walesi háziaszszony. A férj munkahelyéről nyaktörő sebeséggel gépkocsizott haza, útközben kocsija megcsúszott, áttört az egyik híd korlátját, s szakadékbá zuhant. A férj azonnal meghalt. Felesége az őt kihaligató rendőröknek zokogva mondta: Nem akartam semmi rosszat, csak látni akartam őt, mert előtte veszekedtünk.

A HORGÁSZOK 1971. ÉVI CÉL- ÉS TÁVDOBO-VILÁGBAJNOKSÁGÁT hazánkban rendezik. A MOHOSZ határozata alapján szeptemberben Pécsen tartják a világbajnokságot, amelyre máris 22 ország nevezett be.

KETTES ERŐSÉG FÖLDRENGEST észlelték Japán egyik szigetén: Honshun. A földlökés epicentruma Honshu-sziget partjaitól mintegy 40 kilométerre, a Csendes-óceánban volt.

HOZZAÉRTÓ FALUSI EMBEREKNEK IPARENDELÉLYT adott ki a Horvátzsidányi Községi Tanács, hogy a lakosság részére javító-szolgáltató tevékenységet folytassanak. Egy lakatos, egy tetőfedő, egy festő, egy nőszabó és két bérfűrészelő kapott így iparendélyt.

MR. BLACKWELL HOLLYWOODI DIVAT-TERVEZŐ összeállította azoknak a színésznőknek a listáját, akik az elmúlt évben rosszulöltözöttségükkel tündek ki. A rosszul öltözött listáját egyébként Sophia Loren vezeti, akiről Blackwell így nyilatkozott: Az embernek az a benyomása, mintha ruhát az 1950-es évek B kategóriájú mozijaiban látott filmek szerint terveztek volna.

TIZENHÉT MÁZSA ÓLOMBETŰT TALÁLTAK Szegeden, a Cserzy Mihály utca 3. számú ház pincéjében, a bedesz-kázott lépcsőaljban. A vizsgálat kiderítette, hogy az államosítás elől rejtette el Szereday József nagykereskedő, akinek nyomdája is volt.

rom, aki — váratlanul — mámorhoz képest, amtt a házban élő nő- és asszonytársak dicsőre aradozásai hallatán éreztünk. Jóllehet, nem észleltem, mikor eresztettem ki hólyaglepte margóból a lapátnyelet, mert az csak lezuhant nagy csörömpölve a lépcsőház zurdikjába. De kívülálló fülének ez úgy hangzott, mint érélyes, határozott szerzsámletevés. A lépcsőn felfelé menet a térdem is akaratától függetlenül rogyadozott, miáltal antul méltóságteljesebben sikeredett bevonulásom lakunkba, majd megfontolt letotnyánásom a konyhaszékre... De erősnek, ifjúnak, alkotó, hasznos embernek éreztem magam mindezek ellenére.

Este pedig — midőn Varga József kollégánk a televízióból intézte parabolisztikus memorandumát az ország fiatal és idős lakosságához, hogy személyes részvételével könnyítsen a hóhányó szervek szorult helyzetén — kihúztam magam a sötétben. Lámcasak, engem nem is kellett rábeszélni. Ezenel csatlakozásra is hívok mindenkit a mostani bőséges havazások idején rendkívül aktuális mozgalomhoz: Söpörjön mindenki a saját háza előtt!

Havat is. Tóth István

A szocialista brigád fogadott fia

Az algyői olajmezőn dolgozó Vad János Állami-díjas főfűrómester 34 tagú szocialista brigádja másfél éve szeretettel veszi körül Balog Dezső 10 éves kisfiút, az egyik szegedi gyermekotthon árva lakóját. A kislgyerek az év nagy ünnepnapjain a brigádtagok családjánál vendégeskedik. A kollektívától gyakran kap ajándékokat. Jó fél éve a „fogadott fiúnak” időnként pénzt is gyűjtenek, amelyet takarékbetétkönyvben helyeznek el. Azt tervezik, hogy az összegyűlt összeget 18 éves korában adják majd át Balog Dezsőnek.

A kisfiú egyébként az iskolai téli szünetet ezúttal is a soros brigádtagok családjánál töltötte. Három-három napig vendégeskedett Ceglédi Károlyéknál és Welsch Frigyeséknél, az iskolakezdés előtti utolsó napokon pedig Vad Jánoséknál.

Petőfi-jubileumra készül Osiffyasszonyfa

Petőfi születésének 150. évfordulójára készülnek a Vas megyei Osiffyasszonyfa községben. A költő 1839-ben lakott Salkovics Péter mérnöknel. A Salkovics-ház ma is áll, noha azóta átépítették. A község és a celldömölki járás ezenkívül azt tervezi, hogy a születési évfordulóra emléktáblával jelölik meg azt a helyet, ahol Orlai-Petrich Somával együtt sétált Petőfi. Az évfordulóra Petőfi-könyvtárat kívánnak létesíteni, és régi könyveket gyűjtenek az alkalomból. A múzeumbarátok köre felhívást küldött az ország több részébe, kérve, hogy Petőfivel kapcsolatos kiadványok felkutatásával, esetleg ajándékozásával segítsék megvalósítani a vasi község lakóinak tervét.

Téli BNV

A városügeti vásárvárosban a 3-as, a 42-es és a 43-as csarnokok téliestítésén dolgoznak. A Hungexpo szakemberei azon igyekeznek, hogy ne csak nyáron és a tavaszi-ősi hónapokban lehessen bemutatókat tartani a BNV területén, hanem az épületek télen is a kiállítók rendelkezésére álljanak.

A három pavilonban Magyarországon eddig még nem alkalmazott módszerrel próbálkoznak; a pápai Elekthermában készített elektromos fűtőberendezéseket, úgynevezett vonalhőszárazókat szerelnek fel, amelyek kellemessé teszik a csarnok klímáját.

Több lakástextil

A Lakástextil Vállalat minden eddiginél több, 10,4 millió négyzetméter különböző lakberendezési textiliát gyárt az idén, s ennek érdekében 338 millió forint értékű rekonstrukciót hajtanak végre. Mindenekelőtt a fonodai kapacitást fejlesztik, jobb minőségű, korszerű alapanyaggal látják el a szövődéket, s így Szombathelyen, a vállalat központjában, termelékenyebb technológiával dolgozhatnak majd.

Fontos szerep jut a rekonstrukcióban a bűtorszövetgyártásnak; 52 százalékkal nővelik a termelést, s az eddiginél jóval több szintetikus szálát használnak fel.

Elitelték a könyvtolvajt

Kardos Imre, 25 éves foglalkozásnélküli, budapesti lakos rendszeresen felkeresett könyvtárléteket, s onnan különféle új, illetve használt könyveket lopott. Különösen az értékesebb művészeti és útikönyvek, műszaki, valamint idegen nyelvű kiadványok és szótárak érdekelték. A jogtalanul eltulajdonított könyvek nagy részét más üzletekben eladta. Ezenkívül két élelmiszer-áruházban — vásárlást színelve — kisebb pálinkásüvegeket dugott zsebre, de mindkét helyen leleplezték.

A Központi Kerületi Bíróság Kardos Imrét — figyelembe véve, hogy korábban többször megbüntették — kétévi és kilenchnapos szabadságvesztésre ítélte, és kötelezte a Könyvterjesztő Vállalatnak okozott kár megtérítésére.

Súlyos balesetek

Budapesten, a XVII. kerület, Andráshegy utca 16. szám alatti házban Kovarek Jánosné 77 éves nyugdíjas a vaskályhába alkohollal átitatott rongyhulladékkal gyűjtött be. Az alkoholgőz belobbant, Kovareknek ruhája tüzet fogott, és olyan súlyos égési sérüléseket szenvedett, hogy a helyszínen meghalt.

A XXI. kerületben, a Tanácshegy tér 13. szám alatti Máté Sándor 22 éves gépkocsivezető, budapesti lakos, tehérgépkocsijával elmulasztotta a kötelező magálást, és elütötte özvegy Hajdú Jánosné 79 éves nyugdíjas, budapesti lakost. Az idős asszonyt súlyos sérüléssel szállították kórházba. A tehérgépkocsi vezetője ellen eljárás indult.

Concorde-zajok

A hanghatár ára

A tőkés Európa szemmel láthatólag végképp megelőzte az Egyesült Államokat abban, hogy hangsebességnél gyorsabb repülőgépet állítsanak elő a polgári repülés számára. December 2-án az angol-francia kooperációban készülő Concorde (a szó egyetértést jelent, egyébként így hívják Párizs egyik híres terét is), angol prototípusa, a 002 Délnyugat-Anglia felett 2 óra 44 percig tartó szuperszónikus repülést hajtott végre, s működését az építő cég (British Aircraft Corporation) a „legteljesebb mértékben kielégítő”-nek mondta. (Novemberben a francia változat, a 001-es típus a hangsebesség kétszeresét érte el.)

Ingatag költségvetés

Ezzel szemben ugyancsak decemberben az amerikai szenátus megvonta a pénzügyi támogatást az úgynevezett SST programtól, amelynek célja — akárcsak a Concorde — a hangsebességnél gyorsabb utasszállító repülőgép megszerkesztése. Nixon elnök a szenátus határozatát súlyos tévedésnek minősítette, mert szerinte ez a döntés 150 ezer munkás foglalkoztatását veszélyezteti és „halálos csapást mérhet” az amerikai repülőgépiparra.

Az amerikai kormány eddig 700 millió dollárt költött az új gép kikísérletezésére, a döntés nyomán azonban most valószínűleg leáll az SST program, a Concorde pedig már repül.

Természetesen a Concorde sem fillérekbe került, s kérdés, hogy kifizetődik-e a hatalmas befektetés? A programot az 1962-es angol-francia kormányegyezmény indította el. A kooperációban francia részről a Sud Aviation, a szigetországból pedig a BAC vett részt. (A tervek szerint 1971 második felében megkezdik a szállítást a légitársaságoknak; 74 gépre már előzetes vásárlási szándékot jelentettek be a világ különféle légitársaságai.)

Az utóbbi időben azonban megsokasodtak a szkeptikus, bíráló hangok a csodagéppel kapcsolatban, főleg azért, mert a gépóriás előállítási és kísérleti költsége igen nagy terhet ró a francia és az angol költségvetésre. Tavaly szeptember 30-ig az angol kormány 576 millió dollárt fizetett ki a Concorde-programra, s óvatosságot tanácsolt az egész terv 1 milliárd dollárt fog felemészteni. Franciaország csak az 1970-es költségvetési évben 169 millió frankot szánt a nagy hírrel beharangozott gép építésére.

Miképpen térülnek meg ezek a hatalmas kiadások? Azt még az érdekelt gyárok képviselői is kénytelenek elismerni, hogy nem 74, de 250 Concorde eladási ára is csak egy részét tértené meg a kutatási és fejlesztési költségeknél. A szakértők felhívják a figyelmet arra is, hogy egyelőre a 74 gép eladása sem biztos, hiszen a vételi szándék bejelentése még nem jelent rendelést, a légitársaságok 1971. március 31-ig szabadon visszaléphetnek.

Presztízszokok

Nemcsak a kormányoknak, hanem a légitársaságoknak is sokba kerül majd az új repülőgép. A BAC piacutatója szerint a Concorde ára 29 millió dollár lesz, ami — a Boeing 747-es 23 millió dolláros árához képest — még olcsónak is tűnik. De ebben az összegben nem szerepel a pótkatrészek ára. S mivel a gép biztonságos üzemeltetéséhez mégiscsak kellenek pótkatrészek, ez 15—20 százalékkal emeli az eredeti árat.

Az exportból élünk — mondta nyilatkozatában a BAC egyik képviselője. A kormánynak érdemes lehet támogatni egy olyan tervet, amely előreláthatólag 4,4 milliárd dollárral járul hozzá Nagy-Britannia krónikus deficitesei fizetési mérlegének helyreállításához. A mérleg-megmondásokon kívül azonban más,

főként politikai érvek is szólnak a Concorde-program mellett.

A közös piaci tárgyalások időpontjában kellemetlen visszhangot keltene az a hír, hogy Anglia visszavonul egy tagországgal kezdett közös vállalkozástól. A program félbehagyása — bár megfontolandó közgazdasági érvek szólnak mellette — a befektetett összeg elvesztésén kívül nagy csapás lenne mindkét ország presztízisére is, hiszen a szovjet szuperszónikus óriásgép, a TU-144-es már hamarosan menetrendszerű forgalomba kerül. Különben az első presztízisverséget a közös vállalkozás már akkor elszenvedte, midőn a TU-144-es próbarepülése néhány hónappal megelőzte a nagy garrral beharangozott Concorde-próbát.

Nincs más választás

Az angol kormány nemrég a gyártó cégek tudomására hozta, hogy még visszavonható a program további finanszírozásától. Végző döntésének határideje valószínűleg az év tavasza, amikor elvlik: hány vételi szándékból lesz megrendelés. Komoly figyelemzést jelentett a repülőgépgyárak számára, hogy azon a napon, amikor a Concorde angol változata sikeres próbarepülést hajtott végre, Corfield, a Heath-kormány légügyi minisztere megtagadta a kincstár támogatását a Concorde-dal párhuzamos légi buszprogramtól.

Mégsem valószínű, hogy a közeljövőben bármelyik ország is elállna a Concorde-tervtől. Ahogy Edward, a BAC elnöke mondta egy televíziós interjúban: a kormánynak nincs más választása, mint kitartani.

Gonda György—Lőrincze Péter

Műszerkivitelünk jubileuma

A Metrimpex legnagyobb vevője a Szovjetunió

Megalakulásának 15. évfordulóját ünnepli a Metrimpex Külföldi Kereskedelmi Vállalat. A magyar műszeripar kivitelének csaknem 70 százaléka a szocialista országokba irányul, s a vállalat legnagyobb vevője a Szovjetunió. Az elmúlt másfél évtizedben a szovjet vásárlások nagyban hozzájárultak gyáraink technikai színvonalának emeléséhez, s a szovjet piacra támaszkodva üzemünk tulajdonképpen teljesen új gyártmánykálát alakíthattak ki.

A Metrimpex — csupán a szovjet exportot — az elmúlt öt esztendőben megtízszerezte, s a kivétel 1970-ben már meghaladta a négy milliárd rubelt. Rendkívül keresettek a magyar komplett vegyipari laboratóriumok, a híradástechnikai és a nukleáris műszerek, legújabbban pedig a kőolajipari mérőműszerek. A külföldi kereskedelmi vállalat importja is igen jelentős. A Maszpribortorg egyesülettől ők vásárolták meg azokat a MINSZK 32-es nagy teljesítményű számítógépeket, amelyekkel alkalmazóik — például a Geofizikai Intézet — ugyan csak elégedettek. Az idén a MINSZK csa-

Kisebb a felosztható jövedelem

Zárják a gazdasági évet a termelőszövetkezetek

A mezőgazdasági termelőszövetkezetek 1970. évi termelésének értéke eléri, sőt esetleg meg is haladja az előző év viszonylag magas szintjét.

A változatlan termelési színvonal mellett azonban 1970-ben jelentősen, mintegy 10—12 százalékkal növekedtek a termelési költségek. Ennek főképpen az időjárás az oka, de kétségtelen az is, hogy sokszor a pazarló gazdálkodás is visszavetette a gazdaságok egy részét. Mindezek együttes hatásaként országszerte

zésznel rögzítsék a minőségi követelményeket is. Állapodjanak meg a minőség-tanúsítás módjában, és az árubeszerzésnél — a lehetőségekhez képest — az azonos feltételek mellett a jobb minőségű terméket kínáló vállalatokat részesítsék előnyben.

A kollégium döntésének megfelelően a minőségvédelmi rendelkezések megszegőit, kijátszóit gazdasági büntéssel büntetik, szabálysértési vagy büntetőeljárást indítanak ellenük.

A világon másodikként Magyarországon

Két nagy teljesítményű gázturbinát vásároltunk

A Külföldi Kereskedelmi Minisztérium és az Erőműberuházási Vállalat közös tájékoztatása szerint a moszkvai Energomaszport külföldi kereskedelmi egyesülettel aláírták a következő évek egyik legjelentősebb üzleti megállapodását. A Szovjetunió nemsokára megkezdte annak a két, egyenként 100 megawattos gázturbinának a szállítást, amely 1973 végén Inotán, a November 7. Hőerőműben már működne is.

A megállapodás előzményéhez tartozik, hogy tavaly avatták fel Krasznodarban a világ eddig legnagyobb, 100 megawattos gázturbináját, amelyről a nemzetközi szakkörök rendkívül nagy érdeklődéssel és megelégedéssel írtak. Magyarországon már a kezdet kezdetén érdeklődött hasonló gázturbinák iránt, hiszen hazánk áramszükséglete évről évre rohamosan növekszik, s az igényeket — új beruházás nélkül — aligha lehetne kielégíteni.

A tárgyalások sikeresnek bizonyultak, s így a világon másodikként Magyarországon állítják üzembe ezeket a gépközlösöket. A két gázturbinára 11,5 millió rubel, s ha üzemeltetése nem is lesz a legolcsóbb, előnye más vonatkozásban kétszeresen megmutatkozik. A gázturbinák csupán néhány alapterületű

igényelnek, s a hagyományos konstrukcióktól eltérően működésükhöz nincs szükség sem kazánra, sem költséges tápszivattyúkra és egyéb segédberendezésekre. S ami a legfontosabb: a hatalmas gépek — ahogy szaknyelven mondják: nulláról, azaz hideg állapotokról — mindössze 40 perc elmúltával már teljes terheléssel dolgozhatnak, s biztosítják kapacitásuk maximumát. Ugyanígy teljesítmény eléréséhez a hagyományos turbináknál 10—12 órára van szükség.

A két gázturbinára — amelyeket a leningrádi Mechanikai Művek és az Elektroszila szállít — nagymértékben segíti majd a hazai áramellátás egyik legnagyobb problémájának megoldását. Ipari üzemünk elektromos igénye ugyanis különösen az áramfogyasztási csúcspontokban emelkedik gyors ütemben, s miután az energia nem tárolható, gondoskodni kellett kiegészítő kapacitások üzembe állításáról.

A nagy jelentőségű üzlet létrejöttét sokoldalúan segítette az Energomaszport szovjet külföldi kereskedelmi vállalat budapesti műszaki-információs irodája. Eddig egyetlen szovjet külföldi kereskedelmi egyesülésnek sem működik Budapesten hasonló cella fiókja.

B. I. G.

Cementművek, házgyárak, hőerőmű

Új építőanyag-ipari beruházások

Jöllehet, a 31-es az ország legnagyobb ipari létesítményeket kivitelező állami építőipari vállalatának egyike, munkájával a lakásprogramot is nagymértékben segíti. Jelenleg is több, az építőanyag-ipari kapacitást növelő beruházá-

son vesz részt: egyik kivitelezője a jövőre elkészülő beremendi Cement- és Mész-műveknek és az idén kezdő és még nagyobb hejőcsabai cementkombinát építkezéseit. A 31-es ÁEV a házgyárak építője; most a budapesti IV-es házgyár kivitelezésének előkészületeit végzi.

A befejezett és folyamatban levő beruházásokról, a harmadik ötéves terv és 1970 eredményeiről, az ideai feladatokról tartott sajtótájékoztatót tegnap — a vidéki építésvezetők jelenlétében — Szabó Antal igazgató. Elmondta, hogy a harmadik ötéves tervben a vállalat 3,5 milliárd forint értékű építési munkát végzett. Termelésük kiváltképp az utóbbi három évben növekedett, az előző esztendőkhöz képest 1969-ben 31, tavaly pedig 15 százalékkal. A többi között ott voltak az Alföldi Porcelángyár, az Orosházi Tábla-üvegyár, a Gagarin Hőerőmű, a Borsodi és a Tiszavidéki Vegyi Kombinát építkezéseinek.

A könnyűszerkezetes építési mód alkalmazására társulást kezdeményezték a tervező- és iparvállalatokkal. 1968-ban az első ezer vagonos, könnyűszerkezetes hűtő-árolót még külföldi tervek alapján készítették, tavaly viszont már magyar tervek szerint épült fel a békéscsabai, dunakeszi, budaörsi és dánszentmiklósi hasonló tárolók.

A negyedik ötéves tervben termelésüket 156 százalékkal növelik, elsősorban az állami nagyberuházások területén. A termelésbővítés négyötödét továbbra is a termelési kapacitás növelésével kívánják biztosítani; létszámnövekedést nem terveznek, a létszám összetételét szeretnék megváltoztatni a képzetesebb szakmunkások javára.

A vállalatnak kevés korszerű berendezése van. Az elmúlt években, az önfinanszírozás elvének megfelelően, bankhitelket igénybevéve bővítették gépparkjukat. Az idén több mint negyven — a negyedik ötéves terv időszakában csaknem száz — millió forintot fordítanak gépvásárlásra, ám az igazgató megjegyezte: ennél 70 százalékkal nagyobb gépi beruházás kellene.

F. T.

HORIZONT · HORIZONT · HORIZONT

Lengyel mezőgazdaság

A Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottsága tanácskozást tartott, s megvitatták a Vajdaság mezőgazdaságának és élelmiszeriparának időszerű feladatait. Megállapították: legfőbb feladata jelenleg az állatállomány tavalyi veszteségeinek pótlása. Az élelmiszeriparnak 6 százalékkal több árut kell szállítania a belső piacra, mint tavaly. Az ellátást elsősorban húsból és hentesáruból, zsírból, margarinból, vajból, sajtból és baromfiból kell megjavítani.

Csökkent az USA nemzeti termelése

Az 1958-as gazdasági visszaesés óta első ízben ismét csökkent az Egyesült Államok nemzeti össztermelése. A most közzétett adatok szerint 1970 utolsó negyedében 3,3 évi átlagban pedig 0,4 százalékkal esett vissza a termelés 1969-hez képest. Ugyanakkor pénzértékben kifejezve 5,4 milliárd dollárral növekedett a

nemzeti össztermelés 1970 utolsó harmadában, s az év egészére kivetítve 45,4 milliárd dollár volt a nemzeti össztermelés pénzértékben kifejezett emelkedése. Tekintve, hogy a termelés a valóságban csökkent, a nemzeti össztermelés normális növekedése teljes mértékben az inflációnak tulajdonítható; 1970-ben az áremelkedések miatt a dollár hazai vásárlóereje 5,3 százalékkal csökkent.

Fejlődő jugoszláv-kínai kapcsolatok

Az utóbbi időben gyorsan fejlődtek a korábban jelentéktelen jugoszláv-kínai gazdasági kapcsolatok, s a két ország közötti árucserre az elmúlt 10 hónapban 6 milliárd dollárt tett ki. Jugoszláv üzletemberek kantoni és pekingi útjai azt mutatják, hogy Kínának, fejlődése jelenlegi szakaszában, szüksége van olyan ipari termékekre, amit a jugoszláv gyár-
ipar kínál, de Kína is gazdag választékkal várja a jugoszláv üzletembereket.

A Belkereskedelmi Minisztérium állásfoglalása

Szigorúbban büntetik a minőség megrontóit

A minőségvédelem helyzetéről tárgyalt — több országos szerv vizsgálatai alapján — a Belkereskedelmi Minisztérium kollégiuma. A belkereskedelmi miniszter a fogyasztók érdekeinek következetesebb érvényesítésére az elmúlt időszakban egész sor rendelkezést, jogszabályt adott ki. A rendelkezések ellenére azonban egyes termékcsoportok, cikkek minőségének időszakos romlása tapasztalható.

A kollégium irányelveiben felhívta a vállalatok figyelmét, hogy az árubeszer-

POSTÁS ANGLIÁBAN

(Dallos Jenő karikatúrája)

Csehszlovák kölcsön Jugoszláviának

Még egy Jugoszláviával kapcsolatos hír: három csehszlovák vállalat 59 millió dollár értékű áruhitelt nyújt Jugoszláviának, 50 ezer hektáros öntözőrendszer kiépítéséhez a Vajdaságban. Az érintett terület része a Duna-Tisza-Duna-csatornahálózatnak, amely a tervek szerint 1972-ben készül el, s összesen 236 ezer hektár öntözését teszi lehetővé. Jugoszlávia a csehszlovák hitelt mezőgazdasági termékekben fizeti vissza.

Konténerrel Ausztráliába

A Masped most indította útjára 100 konténerrel Ausztráliába. 1969-ben még mindössze 14 konténer vitt magyar árut a legtovábbi földrészre, tavaly azonban már 70 konténer indult konzervekkel és textiláruval a Budapest-Hamburg-Sydney útvonalon.

Jugoszláv bíróság ítélete halált okozó közlekedési baleset miatt

A jugoszláviai, kragujeváci kerületi bíróság halált és súlyos testi sértést okozó közlekedésvészélyeztetési bűntett elkövetésére miatt I. évi szigorított börtönbüntetésre ítélte S. Ivkovic jugoszláv állampolgárt, a leszkováci Jugoexpress Vállalat gépkocsivezetőjét.

Ivkovic okozta tavaly július 11-én azt a közlekedési balesetet, amelynek során a nis-belgrádi autóbúton életét veszítette Kiss Árpád miniszter, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöke.

A tárgyalás során bebizonyosodott, hogy a balesetért egyedül az autóbussz vezetője volt felelős.

Kisiklott egy tehervonat

Tengelytörés miatt kisiklott egy jugoszláv teherszerelvény tegnap, a késő esti órákban Szár és Tatabánya között. A kisiklott kocsi a felsővezetékét is leszakították. Ezért a gyorsvonatok és a távolsági személyvonatok Székesfehérvár-Komárom felé kerülővel közlekednek. A helyi személyforgalmat autóbusszal bonyolítják le.

Személyi sérülés nem történt. A pálya helyreállításán dolgoznak.

Megsüllyedt a vasúti pálya Ormosbánya és Rudabánya között. Emiatt tegnap-tól a személyforgalmat vonatpótló autóbusszokkal, a tehervorgalmat pedig 5 kilométeres, csökkentett sebességgel haladó szerelvényekkel bonyolítják le.

Súlyos és halálos balesetek

Tegnap Somoskőújfalu felelő Salgótarján felé haladt Szemán Károly salgótarjáni lakos, a Nógrád megyei Sütőipari Vállalat Robur kenyérszállító gépkocsijával. Egy, az úttest jobb oldalán álló ZIL-tehergépkocsi kikerülése közben - figyelmen kívül hagyva - későn vette

Két tanács tárgyalta új ötéves tervéről

Kétmilliárd-hatmillió forintból gazdálkodik Pécs város a IV. ötéves tervben. A felhasználásra készített tervet tegnap ülésén hagyta jóvá a városi tanács és egyben meghatározta az ideai részletes fejlesztési teendőket is.

Az alapvető fejlesztési célkitűzések a következő öt esztendőben: a lakosság szükségleteinek arányosabb, az igényekhez és adottságokhoz jobban igazodó kiépítése. Javítják a város ipari és foglalkoztatási szerkezetét, fontos feladat a megfelelő összhang kialakítása a városépítésben, például az új területek beépítése és a rekonstrukció között.

Rendkívül fontos Pécs infrastruktúrájának fejlesztése. A gyakorlatban ezek több mint hétezer új állami, vállalati és magánérdekű lakás építését, illetve ehhez a feltétel biztosítását jelentik. Tervezik 60 kilométer vízvezeték, 18 kilométer csatornahálózat fektetését. Új áruházak nyílnak, három ezer adagos étterem épül.

FRIDERIKE MARIA ZWEIG, Stefan Zweig első felesége kedden este, 86 éves korában elhunyt. Maria Zweig 1940-ben emigrált az Egyesült Államokba, s a connecticuti Stamfordban halt meg.

BOMBAMERÉNYLETEK SZOROZATÁT KÖVETÉK EL szerdára virradó éjjel több olasz városban. Carrarában a városi rendőrkapitányság épületét rongálta meg egy pokolgép, Bergamóban egy hecum kapujában fedezték fel két égő benzinespalackot. Trentóban is riasztották a rendőrséget, de a középületek előtt nem találtak bombát.

AZ ECUADORI HADITENGERÉSZET HAJÓI kedden feltartóztattak egy amerikai halászhajót, mert az Ecuador által megszabott 200 mérföldes határon belül halászott. Az elmulrt nyolc nap alatt ez volt a kilencedik amerikai halászhajó, amelyet Ecuador partjai előtt feltartóztattak.

HEVES SZÉLROHAM KÖVETKEZTÉBEN BEOMLÓTT szerdára virradó éjjel a Madridban vendégszerelő nyugat-berlini cirkusz épületének teteje. A szélvihar a cirkusz berendezésének nagy részét tönkretette. A társulatnak le kellett mondania észak-afrikai és közel-keleti útvárról.

PAUL MCCARTNEY, a hajdani Beatles-együttes gitárosa és dalszerzője pert indított ítélet ellen, a zenekar végleges feloszlását és a közös üzleti érdekeltségek felszámolását sürgetve.

UTCAT HARCOKBAN KÉT EMBERT LESZÜRTAK szerdán Calcutában. Január folyamán az összetűzések hetvennél több áldozatot követeltek Nyugat-Bengáliában.

A KENNEDY-FOKON sikeresen megtartották az Apollo 14. űrhajó január 31-ére tervezett elindításának főpróbáját. A hat órán át tartó próbaszámlálás után, miközben az űrhajó három utasa is az űrhajóban tartózkodott, a NASA egyik szóvivője kijelentette: úgy hiszi, minden rendben volt.

ROBBANÁS TÖRTÉNT kedden este az egyesült államokbeli Baton Rouge-ban, az Enjay Chemical Vegyipari Társaság egyik üzemében. A robbanást tűzvész követte. A munkások közül többen megsebesültek.

A SZÉNBÁNYÁK SZAKEMBEREI már több éve nagy erőfeszítéseket tesznek a bányakárok helyreállítására, a táj rendezésére. Erről a nagyszabású munkáról számoltak be tegnap a Tatabányai Városi Tanács Végrehajtó Bizottságának ülésén.

HÁROM FIATAL SZOMBATHELYI FOTOMŰVÉSZ munkáiból nyílt kiállítás a városi ifjúsági házban. Dallos László, Szabó Endre és Tóth Imre, az ifjúsági ház fotoszakkörének tagjai 60 fekete-fehér és színes felvételüket mutatják be a közönségnek.

NEGY MEGYE RÉSZÉRE KÉSZÍTÉSEK megkezdtek foglalkozásokat és fogszoktatást az új laboratórium, amelyet tegnap adtak át Győrött a fogtechnikai vállalat telephelyén.

SYDNEYTŐL 240 KILOMÉTERNYIRE ÉSZAKRA egy felhőszakadás, és az azt követő árvíz elszigetelt három kisebb várost. Maitland közelében az árvíz elsodorta Allan Alomes ausztrál újságíró kocsiját. Az újságíró életét veszítette.

AZ ÜZEMI DEMOKRÁCIA ÉRVÉNYESÜLÉSÉNEK elsőrendű és hatékony fórumává váltak a munkaügyi döntőbizottságok, állapították meg a Szakszervezetek Vas megyei Tanácsa elnökségének tegnap, Szombathelyen megtartott ülésén.

A tanácsülés, az építésügyi és városfejlesztési miniszter együttes határozatával egyezően, jóváhagyta Pécs általános rendezési tervét, amely évtizedekre irányít mutaz a mecsekali város fejlesztéséhez.

Békéscsabán ülésezett a Békés megyei Tanács. Az ülésen elfogadták a III. ötéves terv eredményeiről és a IV. ötéves terv célkitűzéseiről készült beszámolót, valamint a megyei tanács 1971-75. évi költségvetési-pénzügyi tervét.

A megyei költségvetési keretből az új ötéves tervben a szociális és egészségügyi ágazat csaknem másfél milliárd forintot kap, kulturális célokra pedig több mint 1,7 milliárd forintot szavaztak meg. Békéscsabán a kórházfejlesztés első lépcsőjéért felépül a 390 ágyas új pavilon és 250 személyes egészségügyi gyermekotthon adnak át rendeltetésének. Különböző anyagi forrásokból 13 600 lakás épül a megyében.

A VIDEOTON párt- és szakszervezeti bizottsága, tavalyi felszabadulásunk huszonötödik évfordulója tiszteletére, pályázatot hirdetett a gyár történetének megírására. A legjobb pályaművet most díszes kiállításban, számozott példányban adják ki.

MEGVITATTA IDEI MUNKATERVÉT tegnap Békéscsabán a Vöröskereszt megyei vezetősége. Megállapította, hogy Békés megyében kiemelkedő eredményt ért el a társadalmi bizottság az alkoholizmus elleni küzdelemben. Az aktívítást felvilágosító munkája nyomán több százan vállalták önként az elvonókúrát.

A HAJDÚSÁGI FARSANG előkészületei megkezdődtek. A város ez alkalomra külföldi vendégeket is fogad: Ausztriából, Bulgáriából, a Német Demokratikus Köztársaságból és Romániából érkeznek csoportok a február 4-15. között megrendezendő hajdúsdági farsangra.

SZOCIALISTA SZERZŐDÉST KÖTÖTT a Fejér megyei Csósz és a csehszlovákiai Patas közös közös gazdasága. A szerződés értelmében a két tsz gépekkel, technológiai megoldásokkal, tapasztalatok átadásával segíti egymás munkáját.

ÖSSZETÜZÖTT TEGNAP az angol királyi légió híres műrepülő százada, a Red Arrows két gépe. A négy pilóta életét veszítette.

AZ IDŐKONZERVET tizenöt méter mélyre földbe ásták az egyik oszakai parkban, s feltételezik, hogy ötezer évig ottmarad, amikor is az akkori nemzedék kiássa, és megtekinti az acélidőobozba zárt 2098 különböző tárgyat, amely a jelenkor legjellemzőbb vonásait tükrözi.

TIZ-TIZ HONAPI SZABADSÁGVESZTÉSRE ÍTELTE a Székesfehérvári Megyei Bíróság társaság elnökét lapásért Góman László és Kolompár György dunaiújvárosi lakosokat, akik 1970. június 12-én, kihaszálva C. E. perkatái lakos ittasságát, annak pénztárcáját és 310 forintját ellopták. Az ítélet jogerős.

METSZIK A SZÓLÓT a Móri Állami Gazdaságban. A szőlő ébredéséig 890 holdon végeznek ezzel a fontos munkával.

ÜTÖS ERŐSSÉGÜ FÖLDRENGÉST ÉSZLELTÉK a Szovjetunió kamcsatka területén, Petropavlovsk térségében. Ugyancsak erős földrengés rázta meg kedden este Panama Cityt. A földlökés megrongált néhány épületet. Személyi sérülés nem történt.

JÁRATJÁK A BUGACI MÉNEST a homokbuckás, borókás, havas tájon. Később, a tavasz folyamán a csikókat nyereg alá törik. Bugacon a szürke magyar gulya is szépen gyarapszik; hegyven kisborjút várnak tavaszra.

MARIHUANA ELVEZÉSEERT, BIRTOKLÁSAERT és kábítószert jogtalan átadására való felkészítést vádat emelnek Dél-Vietnamban Gerald Kehrl amerikai repülő ezredes ellen. Letartóztatták, és február 8-án hadbírósg elé állították.

Férjgyilkos asszony jogerős büntetése

Italozással elrontott élet végére ért 1969. december 23-án Csizmadia Mihály háromgyermekes jászladányi férfi.

A családapa névre korábban méltatlanná vált: a bíróság ugyanis ifjúság elleni büntetést adott — próbaidőre felfüggesztett — szabadságvesztés-büntetésre ítélte.

A Csizmadia házaspár megegyezett abban, hogy Jászkisérre költözik, és ott kezd új életet. A karácsony estéjét megelőző délutánon azonban már sejténi lehetett, hogy a férfi nem tud, vagy nem akar hátat fordítani az itálnak. Részeségében feleségét is, anyósát is durván megsértette, majd — mintha mi sem történt volna — lefeküdt aludni. Csizmadia Mihályné ezt követően egy kőműveskalapáccsal kétszer, majd kisvártatva tovább háromszor fejbe ütötte férjét. Mint az igazságügyi orvosszakértők megállapították, a csapások mindannyika halálos volt. Az asszony a büntetett elkövetése után önként jelentkezett a rendőrségen.

A Szolnok Megyei Bíróság dr. Vértési Emil tanácsa Csizmadia Mihálynét emberölés büntetése miatt 12 évi börtönrre és a közügyektől nyolcévi eltiltásra ítélte. A vádhatóság képviselője az ítéletet tudomásul vette, az elítélt és védője enyhítésért fellebbezett.

Emlékezés Szabó Pálra

A Magyar panteon című előadássorozat keretében Szabó Pál Kossuth-díjas íróra, Bács-Kiskun megye volt országgyűlési képviselőjére emlékeztek szerdán este Kecskeméten a városi művelődési központban. Méltatták az író életművét, közéleti tevékenységét. Műveiből fővárosi művészek adtak elő részleteket, majd bemutatták az egyik legemlékezetesebb műveiből készült, Talpalatnyi föld című filmet.

Partizán-émlékünnepség Somoskőújfalu

Szerdán Somoskőújfalu partizán-émlékünnepséget rendeztek, amelyen megemlékeztek az 1944 decemberében hősi halált halt partizán, Valasek József születésének 70. évfordulójáról. Az emlékünnepségen részt vett a hős partizán levege is.

A somoskőújfalu pártbizottság elhatározta, hogy felszabadulásunk ünnepén a faluban, ahol Valasek József 1928-ban bekapcsolódott a KMP illegális sejtjének munkájába — utcát neveznek el a mártír kommunisztáról, s az utcát emléktáblával jelölik meg.

HALÁLOZÁS

SOMLAI JENŐNÉ, a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a Szocialista Hazáért Erdemrend tulajdonosa elhunyt. Hamvasztás előtti búcsúztatása január 25-én, 14 órakor lesz a Farkasréti temetőben — jelenti az MSZMP XI. kerületi bizottsága és a Magyar Partizán Szövetség.

Bolgár nap Miskolcon

Tegnap két bolgár vonatkozású esemény színhelye volt Miskolc. Az MTESZ Technika Házában Lengyel Károly, a budapesti Bolgár Kulturális Központ titkára Új szakasz a bolgár mezőgazdaság fejlődésében címmel tartott előadást.

A Miskolci Nemzeti Színház emeleti társalgójában pedig megnyílt Vera Maceva-Gancseva bolgár díszlettervező kiállítása, amely az ösközösségtől napjainkig ismerteti a különböző korok, társadalmi osztályok ruházatát, frizura- és kellékvilágát, s a bolgár népviselet jellegzetességeit.

Azonos munka — azonos bér

A Zalaegerszegi Ruhagyárban a gyári társadalmi szervek kezdeményezésére március végéig felülvizsgálják a férfiak és a nők bérezését, s gondoskodnak arról, hogy az azonos munkakörben dolgozók azonos bért kapjanak. Az első negyedévi munka alapján új bérbesorolásra kerül sor.

A gyár vezetői elhatározták azt is, hogy 1971-1975. között a szakkader-utánpótlás 60 százalékát női munkaerővel oldják meg. Bővítik a szociális juttatások körét is.

Pékség a malomban

Kiskörös ellátásának megjavítására pékséggé alakították át a Kalocsai Sütőipari Vállalat régi malomépületét. A korszerű gépekkel felszerelt üzem naponta 12,5 tonna pékárut bocsát a helyi lakosság ellátására.

B. Z.

Szerdai ügetőverseny-eredmények

1. Tapir (3) — Timur (4) — Teca (1). 16, 10, 15; bef. 25, 62.
2. Orion (9) — Sarlatán (2) — Robur (11). 83, 34, 17, 30; bef. 263, 388. Hármass befutó 4828.
3. Rajna (3) — Szigma (2) — Spártai (7). 22, 13, 17, 18; bef. 82, 58. (8. Siker nem futott.)
4. Sziliget (1) — Nászuram (6) — Napnyugta (3). 27, 14, 12, 21; bef. 66, 193. Hármass befutó 600.
5. Rávil (4) — Piszce (3) — Petrence (6). 95, 17, 23, 14; bef. 104, 63.
6. Nászuram (8) — Rapszódia (2) — Patkó Bandi (6). 19, 12, 14, 12; bef. 58, 59.
7. Simplon express (4) — Rúpia (9) — Primadonna (7). 68, 13, 65, 30; bef. 207, 174.
8. Ránedvü (2) — Ribillió (1) — Napkirály (3). 69, 27, 28, 34; bef. 98, 105.

Plusz 3-8 fok

A várható időjárás ma estig: Időnként kissé felszakadozó felhőzet. Párás, főként a reggeli órákban helyenként ködös idő. Többfelé eső. Mérsékelt, napközben megélénkült északkeleti, keleti szél. Enyhe idő. A várható legmagasabb nappali hőmérséklet plusz 3-8 fok között.

A Duna vízállása tegnap Budapestnél 179 centiméter volt.

Vita az „európai kihívásról”

Amerika és a Tízek

Az amerikai gazdasági lapokban már jóval év vége előtt elkezdődött a „nagy számvetés”; jelentéseket, elemzéseket tettek közbe 1970 gazdasági összképéről. Egyre több az előrejelzés, és neves közgazdászok, pénzmágnások nyilatkoznak arról, mi várható 1971-ben, az amerikai gazdaságban és a külkereskedelemben. Ennek során az amerikai gazdasági körökben új elnevezés terjedt el: az úgynevezett Tízek problémája. Ahogy közlekedik a Közös Piac brüsszeli tárgyalásainak folytatása az integráció esetleges kibővítéséről, egyre jobban előtérbe kerül az USA és a jelenlegi Hatok — illetve néhány éven belül már a Tízek — problémája. Az amerikai gazdasági körököt izgatja az a lehetőség, hogy a következő években a Közös Piac esetleg kibővíül Angliával, Dániával, Írországgal és Norvégival.

Az izgalom okai

Mi az oka ennek a feltűnően ideges amerikai hangulatnak?

A tőkésvilág exportjából az USA részesedése az 1968. évi 16,3 százalékról 15,6 százalékra csökkent, a közös piaci tagállamok pedig ugyanezen idő alatt 30-ról 31 százalékra növelték részesedésüket.

Ha megvalósul a Werner-terv, amely a Közös Piac valutáris, gazdasági és politikai unióját kívánja teljessé tenni, 1980-ra olyan egység jön létre, amely méltó gazdasági ellenfele lesz az USA-nak a tőkés világpiacra. A Közös Piac országai ráadásul azt tervezik, hogy a nem is a távoli jövőben közös és erős valutát vezetnek be, hogy ezáltal is csökkentse az USA pénzügyi hatását, tehát a túlértékelt dollártól való függést.

Az USA és a Közös Piac viszonyában már a 60-as évek elején is jelentkeztek zavaró mozzanatok, bár az akkori „csirkeháború” (mindössze 25 millió dolláros exportról folyt a vita), eltörpült a jelenlegi konfliktus mellett. Most ugyanis a textilipar védelmét szolgáló importkontingensek bevezetésén kívül az amerikai képviselőház pénzügyi bizottsága felhatalmazást óhajt adni az elnöknek, hogy a szenátus javaslatára importkontingens vezessen be minden olyan áruval, amelynek a behozatala meghaladja az amerikai termelés 15 százalékát. Ez az úgynevezett Mills-törvény a közös piaci országoknak az Egyesült Államokba irányuló exportját 500 millió dollárral csökkentené. Brüsszeli körök nyilatkozataiból viszont már azt is sejteni lehet, hogy a törvény életbelépésére a Közös Piac megtorlásokkal válaszol.

Az Egyesült Államok másik fájó pontja a közös piaci országok agrárprotekciónizmus, amely az USA mezőgazdasági exportját ezekben az államokban néhány év alatt 20 százalékkal csökkentette. A Hatok mezőgazdasági termékei azonban nemcsak saját nemzeti piacukról kezdik kiszorítani az amerikai árukat. A nagy mezőgazdasági szubvenciók miatt (az EKG-ban 7 milliárd dollárt költenek a kormányok a mezőgazdaság támogatására), ezek az áruk komoly konkurrenciát jelentenek Amerika számára a közösségen kívüli országokban is.

A gazdasági kapcsolatok az USA és a Közös Piac országai között tehát már nem annyira zavarmentesek, mint a 60-as évek elején voltak, éppen ezért a Közös Piac esetleges bővülését még jobban megérezni az amerikai gazdaság. Az erős és a továbbiakban egész Nyugat-Európára kiterjedő monopóliumok éles versenyt vívnak majd az Európában levő amerikai cégekkel is.

Ha Anglia is a Közös Piac tagja lesz és belépése megerősíti az integrációnak amúgy is egyre versenyképesebb iparát, az USA évi 2,3 milliárd dollár exportról esik el. Nem titok, hogy mind a Közös Piac országai, mind pedig Anglia a jövőben csökkenteni akarják Amerikából származó importjukat. Ez azt is jelenti, hogy Európa csökkent a repülőgépek és a számítógépek importját, hiszen az angol repülő- és számítógépek a kontinentális fejlesztést is lendületbe hozhatják.

Tanácskozás New Yorkban

A legnagyobb európai trösztök vezetői a közelmúltban elhatározták, hogy nagy befektetéseket eszközölnek az USA-ban, az amerikai piacnak eddigénél is nagyobb befolyásolásra. Ebből a szempontból érdekes adat, hogy a nyugat-európai országoknak az USA-ban levő befektetései már 1968 végén elérték a 26 milliárd dollárt, 1,6 milliárd dollárral tehát meghaladták a Nyugat-Európában eszközölt amerikai befektetéseket!

Nemrég az előkelő londoni Economist mellékletében arra hívta fel az olvasók figyelmét, hogy szimpoziumot rendeznek New Yorkban, Európa legjelentősebb pénzügyi szakértőinek részvételével. A tanácskozás témája, nyilvánvaló célzással a francia újságíró-politikus Jean-Jacques Servan-Schreiber nagyszerű könyvére: az „európai kihívás”.

A mai Nyugat-Európa és az USA gazdasági kapcsolatainak tendenciája azt bizonyítja, hogy egyre időszerűbb beszélni erről a kihívásról.

G. Gy.—P. L.

HORIZONT • HORIZONT • HORIZONT

Angol-japán áruforgalom

Az angol-japán gazdasági intézet adatai szerint Nagy-Britannia 1970 első 11 hónapjában 324 millió dollár értékű árut exportált Japánba, és onnan 292,8 millió dollár értékű árut importált. A Japánba irányuló angol kivitel 14,6, a Japánból Nagy-Britanniába irányuló export 24,7 százalékkal növekedett.

Nikotinmentes dohány Lengyelországban

A lengyel dohányipari tröszt erre az évre összesen 44 ezer hektár nikotinmentes dohány termelésére kötött szerződést az állami gazdaságokkal és magángazdákkal. A számítások szerint ez körülbelül 80 ezer tonna dohány termelését biztosítja. A nikotinmentes dohányt a lengyel tudósok egy csoportja kereszteszűtőn termesztette ki. Tavaly a kísérleti parcellákon már kitűnő zamatu nikotinmentes dohány termelték. Az új dohány iránt külföldön is igen nagy az érdeklődés. Eddig a többi között nyugatnémet, görög, olasz, amerikai és más cégek jelentkeztek és jelentették be vásárlási igényüket.

Kamatláb-csökkentés az USA-ban

Az Egyesült Államok 12 nagybankjának tevékenységét irányító Federal Reserve Board csütörtökön úgy döntött, hogy a leszámítolási kamatlábat 5 1/2 százalékról 5 1/4 százalékra csökkenti január 8-1 hatállyal. Két hónapon belül most harmadszor mérséklék a leszámítolási kamatlábat. A döntést azzal indokolták, hogy az amerikai bankok az utóbbi időben csökkentették a kamatlábakat. Washingtoni kormánykörök a Federal Reserve Board döntését olyan lépésként üdvözölték, amelynek eredményeként a gazdasági élet számára több pénz áll majd rendelkezésre. A közelmúltban Nixon elnök a leszámítolási kamatláb csökkentését olyan feltételnek minősítette, amely megfelelő de-

fictpolitikával együtt ösztönzőleg hathat a gazdasági életre. Gazdasági megfigyelők azonban rámutatnak, hogy a viszonylag mérsékelt kamatláb-csökkentés serkentő hatása csak lassan lesz érezhető.

Megnyitás előtt az asszuáni gát

Kairóban sajtóértekezletet tartottak az asszuáni vízierőmű-rendszer közelgő megnyitása alkalmából. Helmi el Szaid egyiptomi villamosenergia-ügyi miniszter elmondta, hogy 1964-től — a Nilus új medrébe terelésétől — 1970 végéig az asszuáni gát megépítése révén az ország nemzeti jövedelme 450 millió egyiptomi fonttal nőtt. A gát egyedülálló létesítmény, amely számos feladatot lát el. Villamos energiát szolgáltat az egyiptomi ipar számára, szabályozza a Nilus vízállását, öntözi a paraszti földjeit. Működésének köszönhető, hogy 650 ezer hektár új területet hódítottak meg a mezőgazdaság számára, s nőtt a már eddig is művelés alatt álló földek terméshozama.

A Mogürt és a Pol-Mot szerződése

Újabb ötezer személyautót importálunk

Pénteken Tóth László, a Mogürt vezérigazgatója és Janusz Dzięwiecki, a Pol-Mot exportigazgatója szerződést írt alá ötezer személygépkocsi és csaknem hatmillió rubel értékű pótalkatrész vásárlásáról.

Az Autóker- és a Merkur-vállalatok megbízásából kötött megállapodások értelmében a Mogürt ebben az évben négyezer Polski Fiat személygépkocsit ad át a Merkur-nak. Ez a típus hazánkban népszerűvé vált, máris csaknem tízezer Polski Fiat közlekedik a magyar országutakon.

Siemens számítógépet helyeztek üzembe

Külkereskedelmi vállalatok közös adatbankja

A Datorg Külkereskedelmi Adatfeldolgozó és Szervező Rt. Dorottya utcai központjában pénteken átadták rendeltetésnek a Siemens típusú, közepes teljesítményű elektronikus számítógépet. A gép beszerzésére és üzembe helyezésére nyolc vállalat, az Artex, a Chemolimpex, a Hungarotex, a Lignimpex, a Medimpex, a Metalimpex, a Tannimpex és a Datorg — 42 millió forintot fordított.

Az érdeklét külkereskedelmi vállalatoknál és a Datorgnál már két évvel ezelőtt hozzáálltak a számítógépes adatfeldolgozás előkészítéséhez. A Datorg most több tízmillió adattal rendelkezik, és az adat-

bankból kiválasztott lyukkártyák segítségével a gép rövid idő alatt ki tudja mutatni például, hogy melyik évben, mely országból, milyen értékben, milyen személygépkocsit importáltak, vagy hogy egy adott országba milyen típusú, milyen értékű hengerelt árut exportáltak. Ehhez hasonlóan dolgozzák fel valamennyi főbb export-import cikk adatait.

A Datorg felkésült a külkereskedelmi munkaügyi modelljének összeállítására is: naprakészen pontos adatokat tudnak majd adni például arról, hogy egyes szakterületek hányan, kik, milyen idegen nyelven beszélnek.

Új trösztök és önálló vállalatok

Korszerűsítették az élelmiszer-gazdaság szervezetét

Január 1-től korszerűsített szervezetben működik az élelmiszer-gazdaság. Az új szervezeti forma jobban alkalmazkodik a gazdaságirányítási rendszer követelményeihez; növeli a gazdálkodó egységek önállóságát, szélesíti az érdekeltségi rendszert, jövedelmezőbbé teszi az üzemek munkáját.

A Baromfiipari Országos Vállalatból a baromfi-feldolgozó vállalatok trösztjét hozták létre, ennek keretében nyolc jogilag önálló vállalat működik. A Magyar Cukoriparból szintén trösztöt alakítottak, tíz vállalattal és egy kutatóintézettel, a Magyar Dohányipart ugyancsak tröszté szervezték át, hét vállalattal és egy kutatóintézettel. A Szeszipari Országos Vállalatból és a Magyar Likőripari Vállalatból létrejött a szeszipari vállalatok trösztje, öt vállalattal és egy kutatóintézettel. A Magyar Országos Söripari Vállalatból létesített trösztöz négy üzem tartozik, a Magyar Állami Pincegazdaságból létrehozott trösztnek öt pincegazdasága van. A

MÁP tokaji üzeméből, valamint a Tokaj-hegylajai Állami Gazdaságból borkombinátot alakítottak.

A mezőgazdasági gépkatrész-ellátás javítása érdekében a Mezőgazdasági Gépkatrészellátó Vállalatot kivonták az Agrotroszt irányítása alól, és a nagyalkatrészgyártó kapacitással rendelkező Mezőgazdasági Gépgyártó és Szolgáltató Vállalatok trösztjének irányítása alá helyezték.

Az Országos Sertéshizlaló Vállalatot az Állatforgalmi és Húsipari Trösztöz csatolták. A vállalat vidéki hízalldái a területileg illetékes állatforgalmi és húsipari vállalatok kezelésébe kerültek.

Az újonnan alapított és a már meglévő konzervipari, tejipari, valamint a gépgyártó és szolgáltató vállalatok trösztjéhez tartozó üzemek önállóságának, vezetőség demokratizmusának növelése érdekében a trösztök hatáskörét korlátozták, és az igazgató tanácsokat meghatározott körben döntést joggal ruházták fel.

Üzleti érdekességek a Szovjetunióban

Töltőtollrádió, számítógépes áruháza

Olyan hatalmas országban, mint a Szovjetunió, ahol a kereskedelemnek és a vendéglátóiparnak 240 millió emberről kell gondoskodnia — mindig akad néhány érdekesség, újdonság.

Az egyik: olyan és akkora, mint egy töltőtoll, csak éppen nem írnak vele, hanem zenét vagy színházi előadást hallgatnak rajta. A bizzar formatervezésű miniatűr rádió nagy sikernek örvend. Kapható ezenkívül színes műanyag golyóhoz hasonló mini készülék is, ez akár a pénztárcában kényelmesen elhelyezhető, az aprópénz mellett.

Jó szolgáltatásokat tesz a számítógép Európa egyik legnagyobb áruházában, a moszkvai GUM-ban. A komputer naponta közli a forgalom adatait, a raktárkészlet alakulását, hatalmas munkától mentesítve a személyzetet, hiszen ahol naponta 200 ezer vevőt szolgálnak ki a 128 raktárban tá-

rolt 130 ezer féle cikkből — roppant feladat az adminisztráció.

A Szovjetunióban újabban gépkocsi-éttermeket állítottak üzemeltetésbe. Ezek kezeletlen gördülő, két részre osztott furgonok; a 15 négyzetméteres eladótérben 20 ember ebédelhet egyszerre. A konyha ugyan meglehetősen egyszerű. A gördülő étteremnek különösen a szétszórt építkezéseken dolgozók látják nagy hasznát.

Hetente 15—20 órában, 15 nagyvárosból sugároznak színes tévéműsort 1969-ben. Azóta a műsoridő és az adók száma is növekedett, hasonlóképp a színes készülékek gyártása is egyre nagyobb méreteket ölt. 1968-ban 200 ezer színes készülék talált gazdára; az tavaly megkétszereződött. Más országokhoz hasonlóan ezekben a televízióknak az ára a fekete-fehér készülékek háromszorosa.

Aram- és gázdondok

Energiatakarékossági intézkedések Csehszlovákiában

Lapjelentések szerint rendkívül súlyos a tüzelőanyag-termelés és az energiaszolgáltatás helyzete Csehszlovákiában. Az utóbbi napokban beállt fagyok megnehezítették a felszíni fejtést, s ezért lemaradás következett be a széntermelésben. A kiesést a bányászok különmunkások beállításával igyekeznek pótolni. Ezekben a munkásokon 125 000 tonna szenet termeltek. Január harmadikától kezdve ismét megnyugtatóan növekedett a termelés. A feltételek azonban továbbra is kedvezőt-

lenek, s a kegyetlen hideg károkat okozott a gépi berendezésekben.

Január elsején hatályba szigorú aram-takarékossági rendszabályokat léptettek életbe az ország egész területén. Ezek értelmében a szocialista szektor kis- és nagyfogyasztói bizonyos órákig kötelesek minimálisra csökkenteni az áramfelhasználást. A mezőgazdasági üzemekben például hétfőtől péntekig 6 órától 10 óráig, valamint 18 órától 20 óráig nem használhatják a villanygépeket. A középületekben, hivatalokban, üzletekben, szállodákban, éttermekben, kulturális és sportlétesítményekben csak a zavartalan üzemeltetéshez szükséges világítást alkalmazhatják. Az üzletek és áruházak kirakatainak megvilágítását is a lehető legkisebbre korlátozzák. A fényreklámokat hétköznapokon 25 százalékkal csökkentik.

A kormány felhívta a lakosságot, hogy járuljon hozzá a kedvezőtlen energetikai helyzet javításához, főképpen 17 órától 20 óráig takarékoskodjanak a villanyárammal.

Hasonlóképpen súlyos a helyzet a gázszolgáltatásban. A jelenlegi források elégtelennek bizonyultak, s ezért a nagyüzemek fogyasztását negyven százalékra csökkentik. Nyugat-Csehszlovákiában a gáznyomása oly mértékben csökkent, hogy több városban és helységben teljesen megszűnt a gázszolgáltatás.

